

ВІДДІЛ ОСВІТИ, СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
НОСІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ»
НОСІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання методичної ради
комунальної установи «Центр
професійного розвитку педагогічних
працівників» Носівської міської ради

«25» серпня 2025 № 01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Відділу освіти, сім'ї, молоді
та спорту Носівської міської ради

«25» серпня 2025 № 44

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО НАПРЯМУ

«ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО»

Початковий рівень, 1 рік навчання

Укладач:

Дмитрієнко О.А. – керівник гуртка «Прикладні мистецтва» Комунального закладу « Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради.

Рецензент:

Ременюк Г.Г.- методист Комунального закладу « Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради

Пояснювальна записка

Національно - культурне відродження України передбачає зростання ролі курсу народознавства в національно - виховному процесі. Важливого значення набуває відродження народних традицій, ознайомлення вихованців з надбанням народної культури, оволодіння технікою народних ремесел.

Природа декоративно - прикладної творчості своїм корінням зв'язана з народним мистецтвом, яке поєднує в собі дві важливі функції - практичну і художню.

Мета гуртка - залучити гуртківців до активної праці, прищепити любов до народної культури, збагатити духовний світ дітей, навчити їх розуміти прекрасне, цінувати його, створювати самим щось прекрасне.

Метою навчальної програми є створення умов для творчого розвитку дітей засобами декоративно-ужиткового мистецтва.

Основні завдання навчальної програми:

- ознайомити із декоративно-ужитковим мистецтвом України, багатством та різноманітністю його видів, особливістю його мови, засобами художньої виразності;
 - надати знання з основ образотворчої грамоти;
 - навчити працювати в різних техніках, створювати предмети декоративно-ужиткового мистецтва;
 - розвинути естетичний та художній смак дитини, творчі здібності, образне мислення;
 - виховати духовно багату особистість з активною громадянською позицією;
 - допомогти вихованцям у професійному самовизначенні;
 - розвинути позитивні якості особистості: працелюбство, наполегливість у досягненні мети, відповідальність за результат власної діяльності
- Програма побудована концентричним способом, що дозволяє кожен тематичний розділ вивчати поглиблено та з урахуванням їх взаємозв'язку.

Метою програми є формування компетентностей особистості засобами гуртка «Декоративно-прикладне мистецтво».

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- пізнавальної, що забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями, які стосуються декоративно-прикладного мистецтва, як одного з видів народної творчості;
- практичної, що сприяє оволодінню навичками виготовлення різноманітних виробів;
- творчої, що забезпечує формування творчих здібностей;
- соціальної, що сприяє вихованню дбайливого, шанобливого ставлення до народних традицій, національної свідомості, формування естетичного смаку; популяризації декоративно-прикладного мистецтва.

Навчальна програма передбачена на 1 рік навчання – 144 години, 4 години на тиждень. Програма гуртка розрахована на дітей початкового і середнього шкільного віку. Теоретичні заняття поєднуються з практичними. В процесі виконання практичних робіт гуртківцями необхідно суворо дотримуватися правил техніки безпеки.

В процесі роботи вихованці братимуть участь у різноманітних виставках та конкурсах, святах. З ними проводитимуться бесіди для поглиблення знань з історії, побуту, культури українського народу.

Програма складена на основі програми гуртка «Прикладні мистецтва» для гуртків, секцій, творчих об'єднань позашкільних закладів суспільно - громадського та художньо - естетичного напрямку. Міністерство освіти і науки України. Інститут змісту і методів навчання. Київ 1996р.

НАВЧАЛЬНО - ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Теорія	Практика	Разом
1.	Моя земля- земля моїх батьків	6	-	6
2.	Напівоб'ємна композиція. Напівоб'ємні іграшки.	2	18	20
3.	Ізонитка	1	5	6
4.	Ліплення	2	8	10
5.	Паперова аплікація	2	30	32
6.	Декоративний розпис, як вид декоративного мистецтва в Україні.	4	8	12
7.	Робота з природним матеріалом	2	16	18
8.	Витинанки	2	10	12
9.	Наші обереги. Виготовлення експонатів на виставку. Суспільно корисна праця.	-	18	18
10.	Вишивка, як вид художнього промислу в Україні.	2	6	8
11.	Підсумкове заняття	2		2
	Разом	25	96	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1.Моя земля – земля моїх батьків (6год.)

Теоретична частина: Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Санітарно гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця.

Основні види декоративно-ужиткового мистецтва. Українські символи та обряди. Види образотворчого мистецтва в Україні. Народний календар. Виховні традиції народного календаря. Народні ігри.

2.Напівоб'ємна композиція. Напівоб'ємні іграшки (20год.)

Теоретична частина: Навчання дитини різних технічних прийомів обробки матеріальної поверхні. Особливості оздоблення або будови поверхні будь-якого матеріалу, які сприяють досягненню художньо-декоративної виразності предмета. (2год.)

Практична робота: виготовлення іграшок «гарбуз», «котик», «гусениця», «автомобіль», «лисичка», «зайчик», «соняшник», «пташка», «їжачок». (18год)

3.Ізонитка (6год.)

Теоретична частина: Ізонитка – вид декоративно-ужиткового мистецтва. Історичні відомості про виникнення техніки. Розвиток, варіанти назви. Декоративне оздоблення виробів технікою ізонитки, правила безпечної роботи, санітарно-гігієнічні вимоги під час оздоблення виробів ізониткою. (1 год.)

Практична робота: Ознайомлення із зразками виробів, виготовлених ізониткою. Ознайомлення з інструментами, матеріалами, обладнанням. Ознайомлення з видами паперу, що використовується для основи виробів. Ознайомлення з видами та асортиментом ниток. Виготовлення листівок «сонечко», «квітка», «рибка». (5год.)

4.Ліплення (10год.)

Теоретична частина: Кераміка- як вид декоративно- прикладного мистецтва в Україні. Види глини. Пластилін. (2год).

Практична робота: Екскурсія в природу. Народні прикмети. Техніка роботи (малювання, ліплення з пластиліну). Ліплення фігур різної форми. Виготовлення сувенірів «овочевий кошик», «баранець», «чарівна веселка», «бабусине подвір'я». (8год).

5. Паперова аплікація (32год.)

Теоретична частина: Аплікація як вид декоративного прикладного мистецтва. Кращі зразки робіт, виконаних відомими художниками та графіками. Методи та прийоми виготовлення аплікацій. (2 год.)

Практична робота: Виготовлення предметно-декоративних (будинки, грибок, кораблик, закладинка, орнамент, візерунок), силуетних (птахи, риби, тварини) та сюжетно-тематичних (казки, байки, пейзажі) аплікацій. (30 год.)

6. Декоративний розпис, як вид декоративного мистецтва в Україні (12 год)

Теоретична частина: Знайомство з декоративним розписом. Види розпису. Характерні особливості українського розпису. (2 год.)

Практична робота: Техніка роботи. Практична робота по елементах розпису. Розпис таці. Розпис іграшок. Розпис посуду. Розпис кухонної дощечки. (10год).

7. Робота з природнім матеріалом (18год).

Теоретична частина: Поняття про природній матеріал, загальні відомості про його різновиди (рослини, шишки, каміння, деревина, мушлі, гілки насіння, крупи, злаки та ін.). Правила збору та зберігання природного матеріалу. Поєднання різних природних матеріалів під час виготовлення виробів. Різноманітність поробок з природних матеріалів. (2год)

Практична робота: Екскурсії на природу. Збір та обробка природного матеріалу. Виготовлення сувенірів (аплікації з листя, декоративні рамки, віночок на основі каркасу з гілок, панно на зрізі дерева, топіарій). (16год.)

8. Витинанки (12год)

Теоретична частина: Витинанки як вид декоративно-ужиткового мистецтва з паперу. Методи й прийоми виготовлення витинанок. Зразки витинанок. Витинанки та аерогами. (2год).

Практична робота: Виготовлення серветок, гірлянд, масок, орнаментів, зірочок. Створення декоративного панно за власним задумом. (10 год.)

9. Вишивка, як вид художнього промислу (8год).

Теоретична частина: Характерні особливості вишивки. (2год).

Практична робота: Техніка і основні прийоми виконання простих швів (стебельчатий, тамбурний). Кольори. Нитки. Вишивання серветки. (6 год)

10. Наші обереги. Виготовлення сувенірів (18год).

Практична робота: Виготовлення індивідуальних і групових робіт в одній або змішаних техніках конструювання на визначену тему або за власним задумом. Творчий звіт гуртківців з демонстрацією виробів. (18год).

11. Підсумкове заняття (2 год)

Підведення підсумків роботи гуртка. Виставка робіт гуртківців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ :

Вихованці мають знати:

- правила безпеки під час занять та на перервах;
- основні види декоративно-ужиткового мистецтва;
- правила користування художніми матеріалами та інструментами;
- мистецтво давніх часів України;
- прийоми втілення образів у художній формі;
- різницю між реалістичним та стилізованим зображенням;
- основи композиції, її мотиви та елементи;
- основні кольори та правила їх змішування;
- поняття, види та властивості пластичних матеріалів;
- види паперопластики та способи обробки паперу;
- витоки мистецтва «ізонитка», терміни та умовні позначки;
- природний матеріал та види робіт з нього.

Вихованці мають вміти:

- спостерігати природу і стилізувати природні форми;
- аналізувати форму предметів, визначати їх особливості;
- знаходити композиційне рішення, визначати мотив та головне в композиції;
- підбирати засоби і матеріали для створення пластичного образу;

- використовувати елементарні прийоми паперопластики для створення нескладних об’ємних виробів;
- виконувати площинні та об’ємні аплікації;
- виконувати вироби на основі засвоєних базових форм оригамі;
- збирати та обробляти природний матеріал, виконувати з нього сувеніри та флористичні композиції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Програми для гуртків, секцій, творчих об’єднань позашкільних закладів суспільно-громадського та художньо-естетичного напрямку. Київ 1996. Міністерство освіти України. Інститут змісту та методів навчання.
2. Збірник програм гуртків, студій і творчих об’єднань Кіровоградського обласного Центру дитячої та юнацької творчості. Частина I. Заг. ред. В.О. Бойчук. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2003. 282 с.
3. «Історія Українського мистецтва в шести томах». Київ. «Жовтень», 1968. 4с., Косміна О.М. «Українське народне вбрання» Київ. Балтія-Друк, 2006.
5. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Калініченко О.В. Мистецтво: Підручник 5 клас. За заг. ред. Л.М.Масол. К.: Промінь, 2006. 160с.
6. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Калініченко О.В. Мистецтво: Підручник 6 клас. За заг. ред. Л.М.Масол. К.: Промінь, 2006. 208с.
7. Масол Л.М., О.В. Гайдамака, Е.В. Белкіна, О.В. Калініченко, І.В. Руденко. Методика навчання мистецтва у початкової школі: Посібник для вчителів. – Х.: Веста: Вид-во „Ранок”, 2006. 256 с.
8. Програми з профільних предметів для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл художнього профілю. Упоряд. О.В.Корнілова, О.В.Гайдамака, Х.: Видавництво «Ранок», 2009. 256 с.
9. Програми факультативних курсів за вибором для спеціалізованих шкіл художнього профілю. Упоряд. О. В. Корнілова, О.В. Гайдамака. Х.: Видавництво «Ранок», 2009. 240 с.
10. Ю. Руденко «Основи сучасного українського виховання», К.«Видавництво імені Олени Теліги», 2003.